

1996-1998 YILLARI ARASINDA GÜNEY CAROLINA'DA OKUL İÇİ ŞİDDET İSTATİSKLERİ ANALİZİ

(Bir Önceki Projeden Devam Edilecektir)

Hazırlayan : Süleyman Öğrekçi

1996 ve 1998 yılları arasında Güney Carolina'da resmi kayıtlara geçen okul içi şiddet olaylarını ele alan bir çalışma, *South Carolina Department of Public Safety Office of Justice Programs* kurumu tarafından hazırlamış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır. Hazırladığım bu projede bu çalışmanın 381 denegi üzerinden veriler toplanmış olup, bazı incelemeler yapılmış sonuç istatistikler paylaşılmıştır. Bu çalışmada toplanan istatistiklerin bir kısmı yer almaktadır. Örneğin tüm denekler yerine 381 denek, tüm değişkenler yerine belli sayıda değişken (örneğin suçun hangi ayda işlendiğine dair değişken gibi bazı değişkenler yoktur) kullanılmıştır.

Proje hakkında kısa bir bilgi vermem gerekirse, projede 381 denek 8 değişken üzerinden değerlendirilmiştir. Aşağıda değişkenlerin detaylarını kabaca görebileceğimiz görüntü vardır.

1.sav [DataSet1] - SPSS Statistics Data Editor											
	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	
1	suc	String	3	0	Suç	{09A, Cinay...}	None	4	Left	Nominal	
2	yas	Numeric	9	0	Yaş	None	None	8	Right	Scale	
3	etnik	String	1	0	Etnik Kökeni	{H, İspanyol...}	None	6	Left	Nominal	
4	irk	String	1	0	Irki	{A, Asyalı}...	None	5	Left	Nominal	
5	cins	String	1	0	Cinsiyeti	{F, Bayan}...	None	4	Left	Nominal	
6	silah	Numeric	9	0	Kullandığı Silah	{1, Silahsız}...	None	9	Right	Scale	
7	yer	Numeric	9	0	Yakalandığı Yer	{2, Bar/Gec...}	None	8	Right	Scale	
8	yıl	Numeric	8	0	Yakalanma Yılı	None	None	8	Right	Scale	
9											

Deneklere ilişkin bilgilerin de bir örnek görüntüsü aşağıda verilmiştir.

1.sav [DataSet1] - SPSS Statistics Data Editor

	suc	yas	etnik	irk	cins	silah	yer	yil	
1	13B	17	N	W	M	95	22	1998	
2	13A	16	N	B	F	95	22	1998	
3	13C	15	N	B	F	95	22	1998	
4	13C	13	N	B	F	95	22	1998	
5	13C	34	N	W	M	95	22	1998	
6	120	12	N	W	M	95	22	1998	
7	13A	14	N	W	M	95	22	1998	
8	13B	15	N	B	M	95	22	1998	
9	13B	13	U	B	M	95	22	1998	

Aşağıdaki verilen iki tablo ile de çalışma ile elde edilen istatistiklerin bir özeti bulunmaktadır.

Tablolarda değişkenlerin ve durumların sayısı, ortalama değerleri, standart sapmaları, maksimum ve minimum değerleri, kurtosis ve skewness değerleri gibi bası sayısal bilgiler verilmiştir.

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean		Std. Deviation	Variance	Skewness		Kurtosis
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Yaş	381	66	8	74	16,08	,351	6,849	46,907	5,026	,125	30,302
Kullandığı Silah	381	0	95	95	95,00	,000	,000	,000	,000	,000	,249
Yakalandığı Yer	381	9	13	22	21,97	,026	,504	,254	-16,174	,125	274,797
Yakalanma Yılı	381	2	1996	1998	1997,11	,041	,802	,642	,207	,125	-1,415
Valid N (listwise)	381										,249

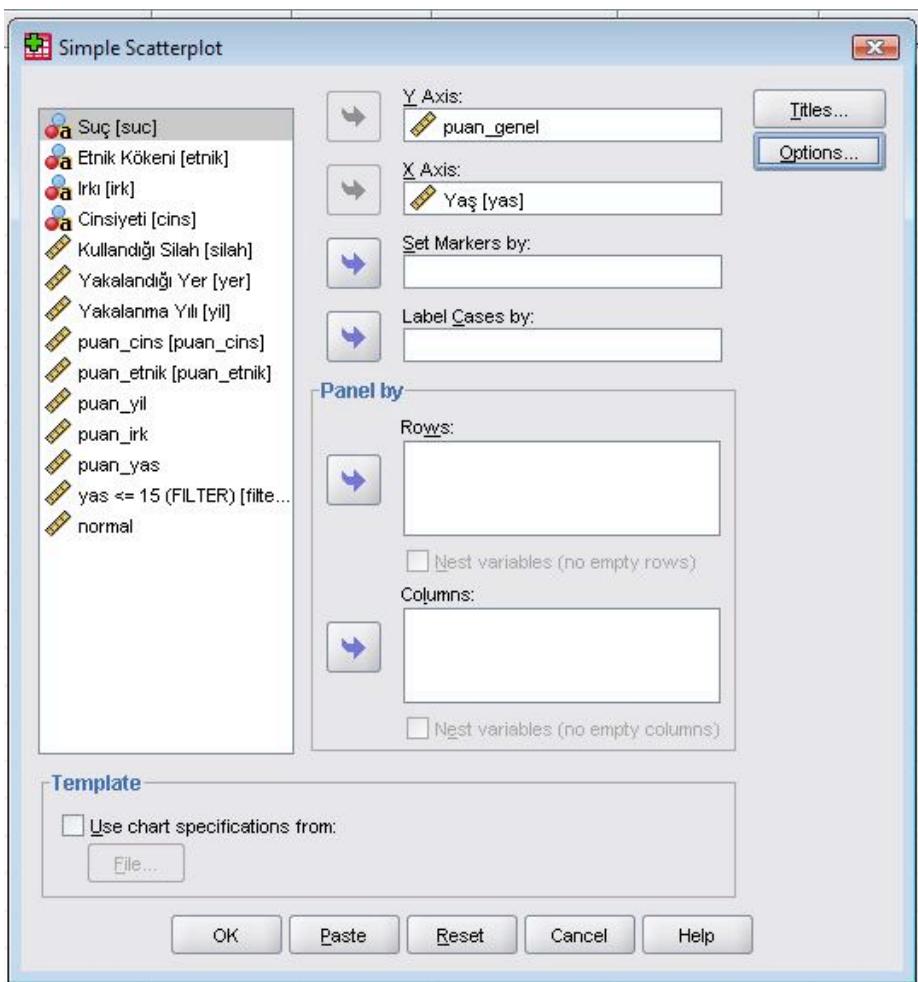
	Suç	Yaş	Etnik Kökeni	Irki	Cinsiyeti	Kullandığı Silah	Yakalandığı Yer	Yakalanma Yılı
N	Valid	381	381	381	381	381	381	381
	Missing	0	0	0	0	0	0	0
Mean		16,08				95,00	21,97	1997,11
Std. Error of Mean		,351				,000	,026	,041
Median		15,00				95,00	22,00	1997,00
Mode		15				95	22	1998
Std. Deviation		6,849				,000	,504	,802
Variance		46,907				,000	,254	,642
Skewness		5,026				,125	-16,174	,207
Std. Error of Skewness		,125				,125	,125	,125
Kurtosis		30,302				,249	274,797	-1,415
Std. Error of Kurtosis		,249				,249	,249	,249
Range		66				0	9	2
Minimum		8				95	13	1996
Maximum		74				95	22	1998
Sum		6125				36195	8369	760900

Yukarıdaki tablolara bakaram istatistik açıdan bazı yorumlar yapılabilir. Örneğin kurtosis değerleri dikkate alınarak yaşı değişkeninin dağılım grafiğinin dik, yakalanma yılının dağılımının grafiğinin ise basık yapıda olduğu söylenebilir. Maksimum ve minimum değerleri dikkate alınarak da deneklerin yaşlarının 8 ile 74 arasında değiştiği söylenebilir.

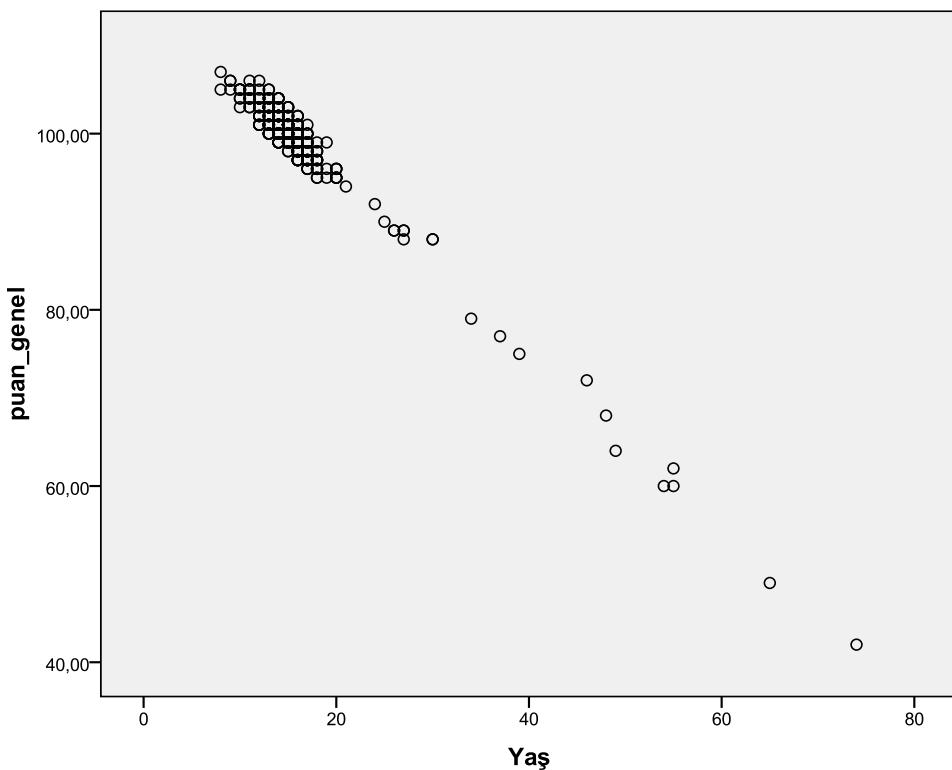
Şimdi SPSS ile korelasyon (correlation) analizinin nasıl yapılacağını inceleyelim. Korelasyon katsayısı değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığı, ilişki varsa bu ilişkinin yönü ve büyülüğu konusunda bize bilgi verir. Korelasyon için çeşitli testler vardır biz Pearson yöntemini kullanacağız. Buolla elde edeceğimiz korelasyon katsayısı -1 ile +1 arasında bir değer olacaktır. Bu katsayının işaretini değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü, katsayının mutlak değeri de bu ilişkinin büyülüüğünü verir. Örneğin değişkenlerden biri artarken diğer azalıyorsa negatif korelasyon, biri artarken diğer de artıyorsa pozitif korelasyon katsayısı elde ederiz. Değişkenler birbirine bağımlı ise korelasyon katsayısı aralarındaki bağımlılık ne kadar büyük ise korelasyon katsayısı sıfırdan o kadar uzaktır.

Korelasyon bilgisini çeşitli yollardan da elde edebiliriz. Örneğin nokta-saçılım grafiği bu konuda bize bilgi verebilir. İki değişkenin nokta saçılım grafiğinde noktalar geniş bir alana yayılmış şekilde ise bu iki değişken arasında bağımlılık söz konusu değildir demektir. Fakat noktalar bir doğru şeklinde ise bu değişkenler bağımlı demektir, bu durumda korelasyon katsayısı yüksek olacaktır. Bu doğrunun yönünden korelasyon katsayısının işaretini de tahmin edilebilir. Doğrunun yönü aşağı ise negatif, yukarı ise değişkenler arttıkça) pozitif korelasyon katsayısı elde edilecektir demektir. Eğer grafikte noktalar rastgele yayılmamış, fakat doğru şekli de oluşturmuyorsa, örenegin bir eğri grafiği şeklinde kümelenmiş ise bu durumda Pearson korelasyon testi uygulayamayız. Uygularsak testteki significance değeri bize korelasyon katsayısının anlamsız olduğunu söyleyecektir.

Şimdi bir örnek üzerinde korelasyon analizi yapalım. Datamızdaki deneklerin genel puanları ile yaşlarının korelasyon katsayısını inceleyelim. İlk önce nokta saçılım grafiğinde bu değişkenlerin dağılımını şöreüp bazı tahminlerde bulunalım. Daha sonra da Pearson yöntemi ile korelasyon katsayısını hesaplayıp tahminimizle karşılaştırıralım.

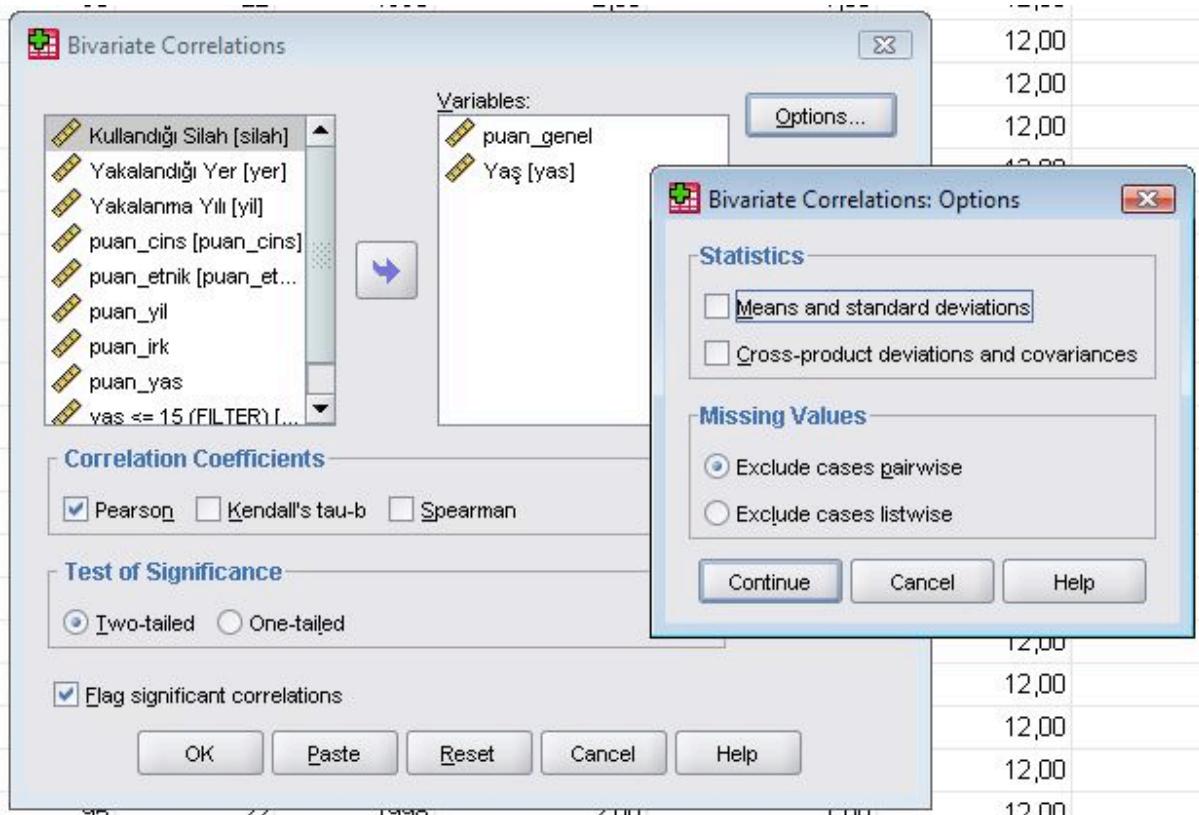

Yukarıdaki komutları verince aşağıdaki çıktıyı alırız.

Yukarıdaki grafiğe bakarak, noktalar bir doğru şekli çizdiği için puan ve yaş değişkenlerinin birbirine işri derecede bağımlı olduğunu ve büyük bir (1 e yakın) korelasyon katsayısı elde edeceğimizi öngörebiliriz. Ayrıca deneklerin yaşı arttıkça genel puanlarının azaldığını görüyoruz. Bundan dolayı korelasyon katsayısının negatif işaretli olacağının öngörülebilir. Sonuç olarak korelasyon katsayısı -1 e yakın bir değer olacaktır tahmininde bulunabiliriz.

Şimdi korelasyon katsayısını elde edelim. Bunun için Analyze/correlate/bivariate komutunu verip aşağıdaki işlemleri yapalım.

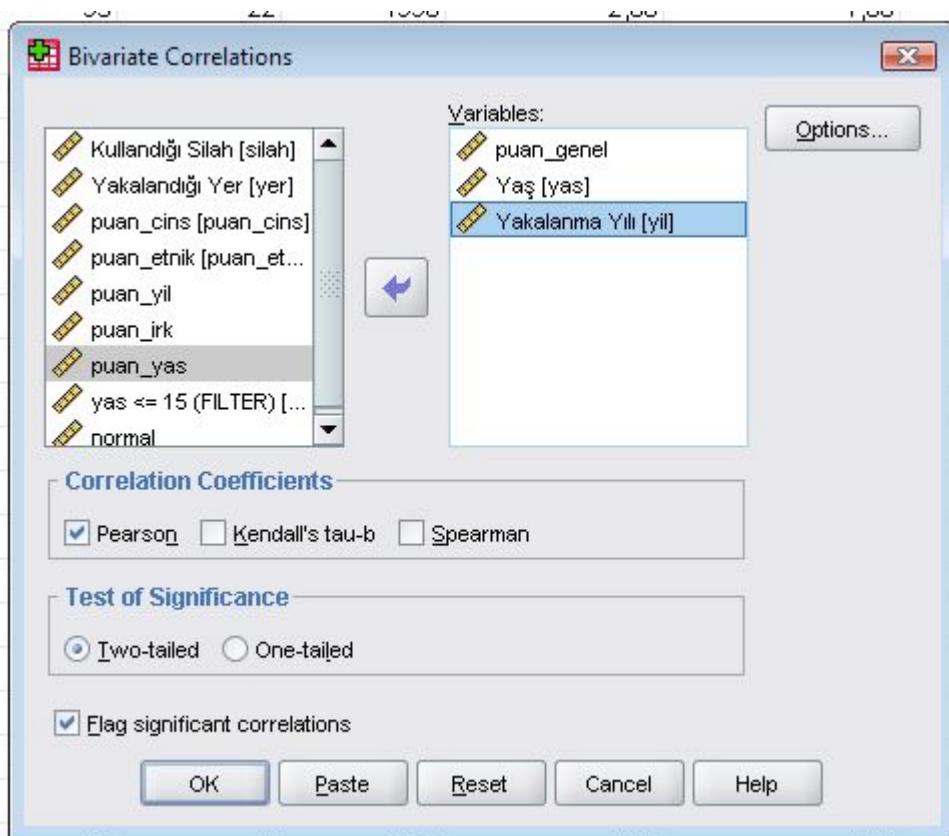
Yukarıdaki komutlar sonrasında aşağıdaki çıktı elde edilir.

Correlations			
		puan_genel	Yaş
puan_genel	Pearson Correlation	1	-,983**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	381	381
Yaş	Pearson Correlation	-,983**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	381	381

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Yukarıdaki tablodan da anlaşılmış gibi puan ve yaş değişkenleri arasındaki korelasyon katsayısı -0,983... dür. Tahminlerimizdeki gibi -1 e yakın bir katsayı elde ettik.

Korelasyon analizi ikiden fazla değişken için de yapılabilir. Aşağıdaki örnekte bu gösterilmiştir.

Yukarıdaki komutlar sonrasında aşağıdaki çıktı alınır.

Correlations				
		puan_genel	Yaş	Yakalanma Yılı
puan_genel	Pearson Correlation	1	-,983**	-,105*
	Sig. (2-tailed)		,000	,040
	N	381	381	381
Yaş	Pearson Correlation	-,983**	1	-,005
	Sig. (2-tailed)	,000		,916
	N	381	381	381
Yakalanma Yılı	Pearson Correlation	-,105*	-,005	1
	Sig. (2-tailed)	,040	,916	
	N	381	381	381

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Yukarıdaki örnekte puan, yaş ve yakalanma yılı değişkenleri arasındaki korelasyon bilgisi elde edilmiştir. Tablodan özetle, puanla yaş arasında -0.983, puanla yakalanma yılı arasında -0.105, yaşla yakalanma yılı arasında -0,05 korelasyon katsayısı vardır.

Şimdi iki veya daha fazla değişken arasında bir bağımlılık söz konusu mu, eğer bağımlılık varsa bu bağımlılığın kabaca özellikleri, büyülüğu ve yönü hakkında, korelasyon analizi ile bilgi sahibi olabiliyoruz. Değişkenler arasındaki bağıntı hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için regresyon analizi yapılır.

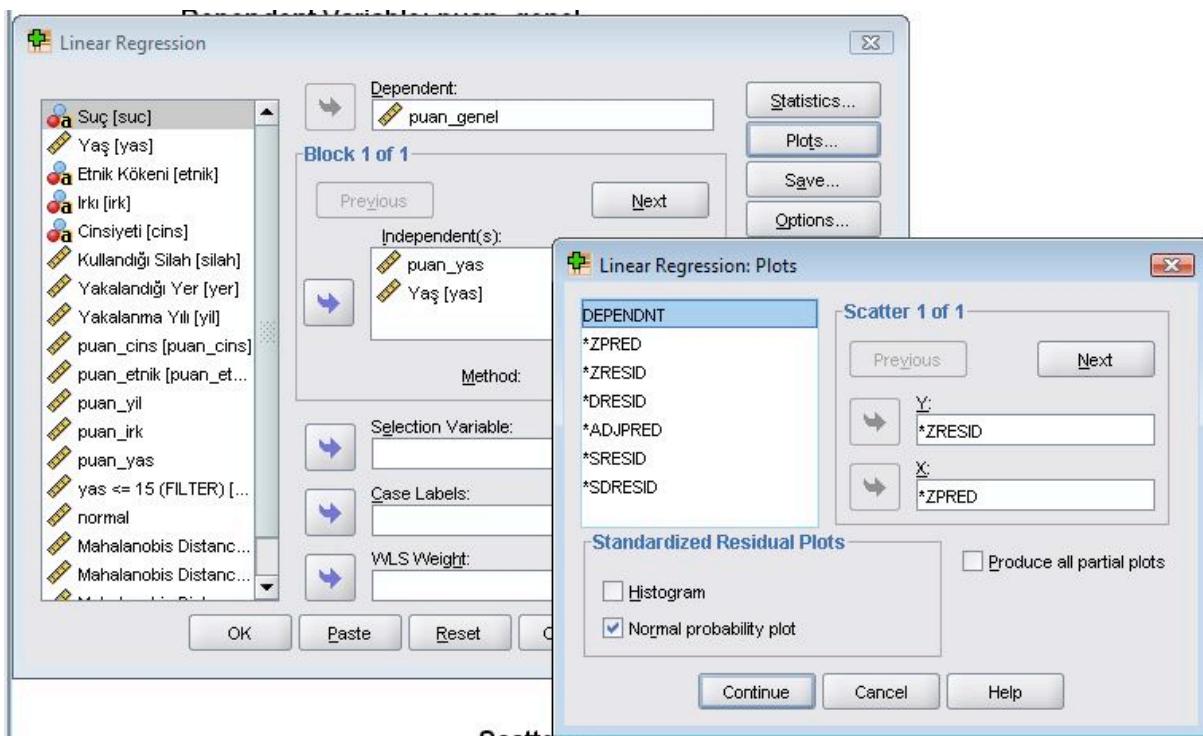
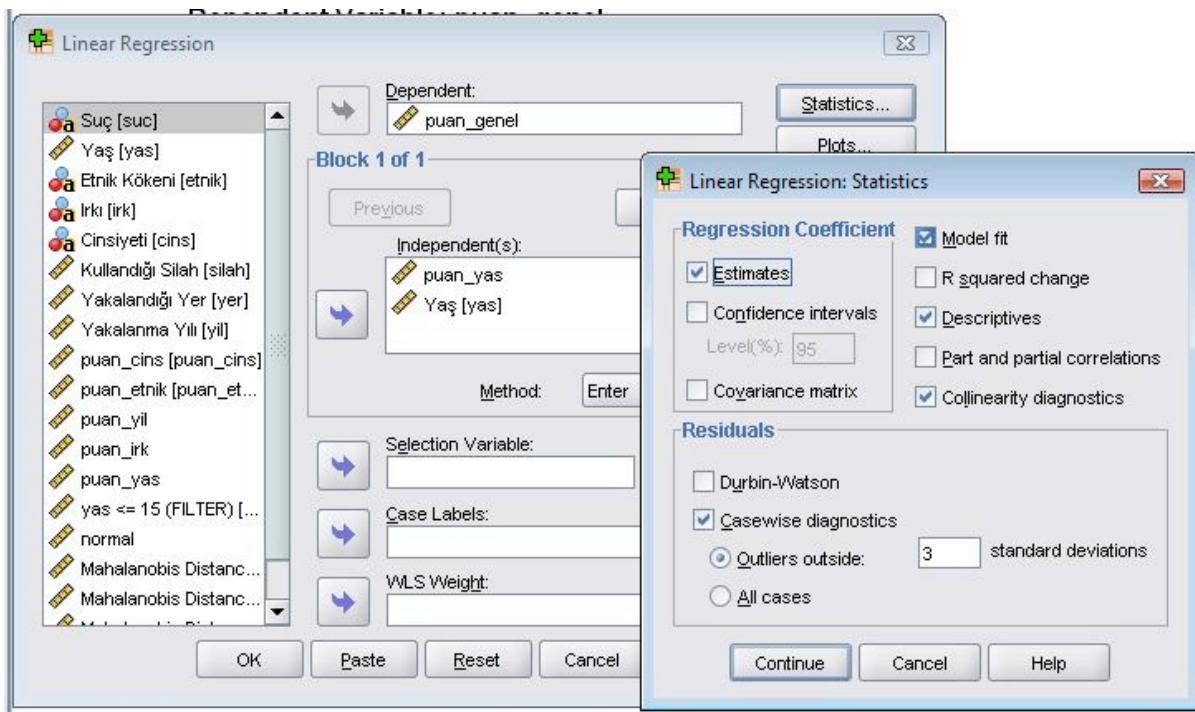
Regresyon analizi ile değişkenler hakkında çok fazla bilgi edinebiliriz. Örneğin bir grup değişkenin onucu hakkında tahminde bulunulabileceği ya da bulunulamayacağı konusunda bize bilgi verir. Ya da bir grup değişken içinden hangi değişkenin tahmin için en uygun olduğunu öğrenebiliriz. Veya tahmin ettiğimiz değişken başka bir değişkene bağlıysa yani, kontrol edilen başka bir değişkenden etkileniyorsa etkiminiz nasıl olmalıdır. Regresyon analizi bu gibi birçok konuda bize bilgi verir.

Şimdi bir örnek üzerinde regresyon analizini inceleyelim.

Aşağıdaki komutları sırasıyla verelim.

The screenshot shows the SPSS Statistics Data Editor interface. The title bar says "et1] - SPSS Statistics Data Editor". The menu bar has "Analyze" selected. In the "Analyze" menu, "Regression" is highlighted. Under "Regression", "Linear..." is also highlighted. The main data area shows a table with columns labeled "suc" and "yas".

suc	yas
B	17
A	16
C	15
C	13
C	34
D	12
A	14
B	15
B	13
B	17
B	18
B	15
B	17
C	10
A	14
A	14
B	14
B	15
B	14
B	11
B	18

Yukarıdaki komutlar sonrasında aşağıdaki çıktıları alırız:

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
puan_genel	99,0787	6,92053	381
puan_yas	83,9239	6,84889	381
Yaş	16,08	6,849	381

Correlations

		puan_genel	puan_yas	Yaş
Pearson Correlation	puan_genel	1,000	,983	-,983
	puan_yas	,983	1,000	-1,000
	Yaş	-,983	-1,000	1,000
Sig. (1-tailed)	puan_genel	.	,000	,000
	puan_yas	,000	.	,000
	Yaş	,000	,000	.
N	puan_genel	381	381	381
	puan_yas	381	381	381
	Yaş	381	381	381

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Yaş ^a	.	Enter

a. Tolerance = ,000 limits reached.

b. Dependent Variable: puan_genel

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,983 ^a	,966	,965	1,28618

a. Predictors: (Constant), Yaş

b. Dependent Variable: puan_genel

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	17572,672	1	17572,672	10622,660	,000 ^a
Residual	626,966	379	1,654		
Total	18199,638	380			

a. Predictors: (Constant), Yaş

b. Dependent Variable: puan_genel

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Tolerance	VIF
1 (Constant)	115,041	,168		683,520	,000		
Yaş	-,993	,010	-,983	-103,066	,000	1,000	1,000

a. Dependent Variable: puan_genel

Excluded Variables^b

Model	Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics		
					Tolerance	VIF	Minimum Tolerance
1 puan_yas	^a	.	.	.	,000	.	,000

a. Predictors in the Model: (Constant), Yaş

b. Dependent Variable: puan_genel

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimensi on	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions	
				(Constant)	Yaş
1	1	1,920	1,000	,04	,04
	2	,080	4,905	,96	,96

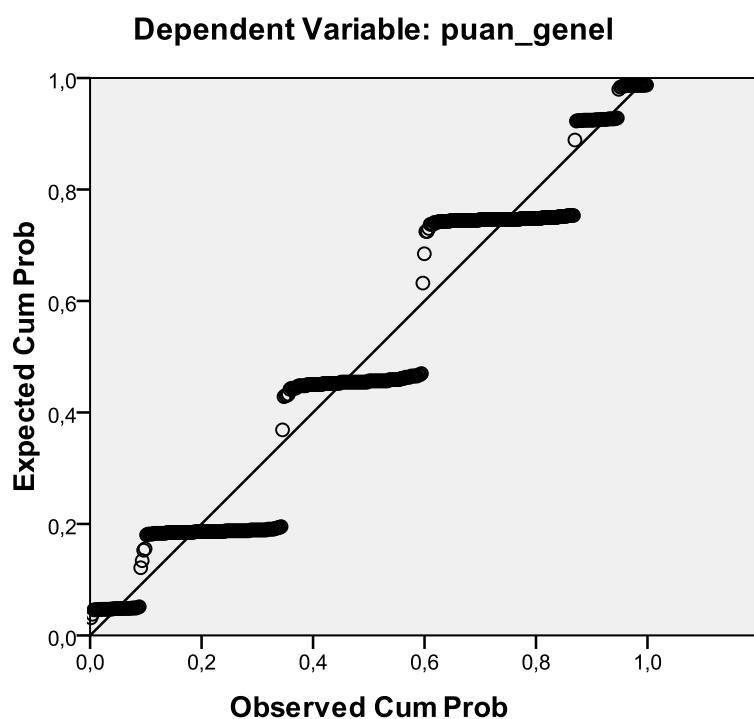
a. Dependent Variable: puan_genel

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	41,5660	107,0975	99,0787	6,80028	381
Std. Predicted Value	-8,457	1,179	,000	1,000	381
Standard Error of Predicted Value	,066	,562	,079	,050	381
Adjusted Predicted Value	41,4636	107,1108	99,0793	6,79754	381
Residual	-2,38853	2,87407	,00000	1,28449	381
Std. Residual	-1,857	2,235	,000	,999	381
Stud. Residual	-1,919	2,239	,000	1,002	381
Deleted Residual	-2,55032	2,88433	-,00052	1,29240	381
Stud. Deleted Residual	-1,926	2,251	,000	1,004	381
Mahal. Distance	,000	71,528	,997	5,640	381
Cook's Distance	,000	,125	,003	,012	381
Centered Leverage Value	,000	,188	,003	,015	381

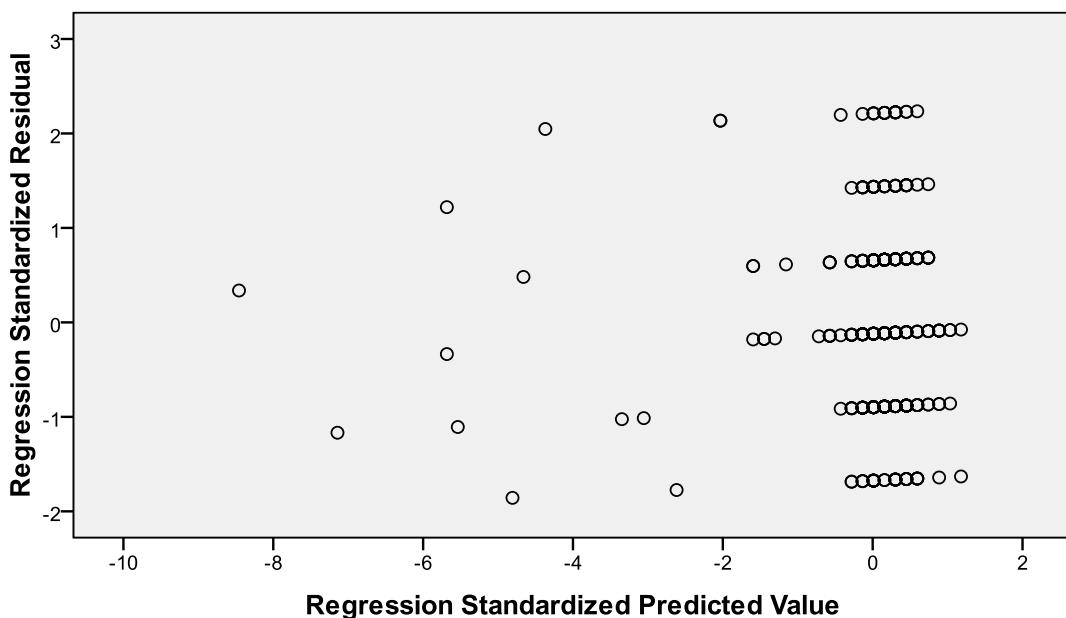
a. Dependent Variable: puan_genel

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

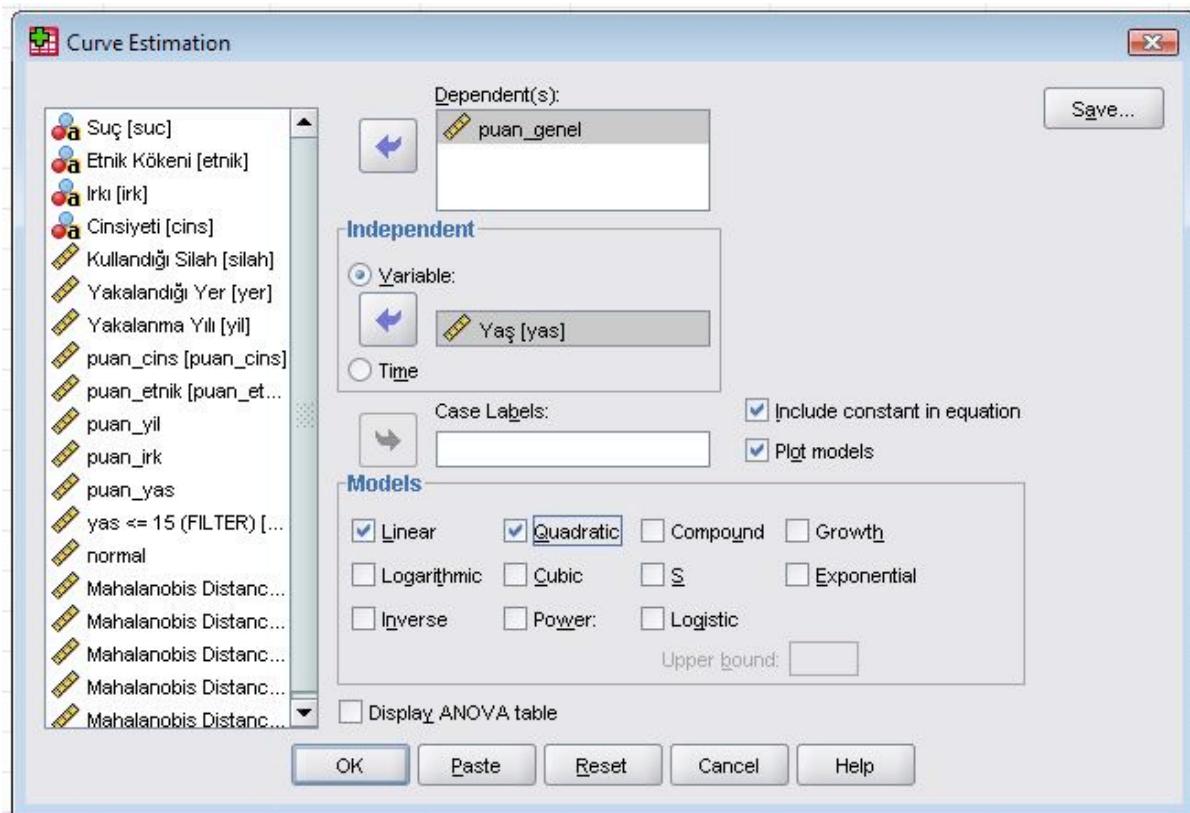
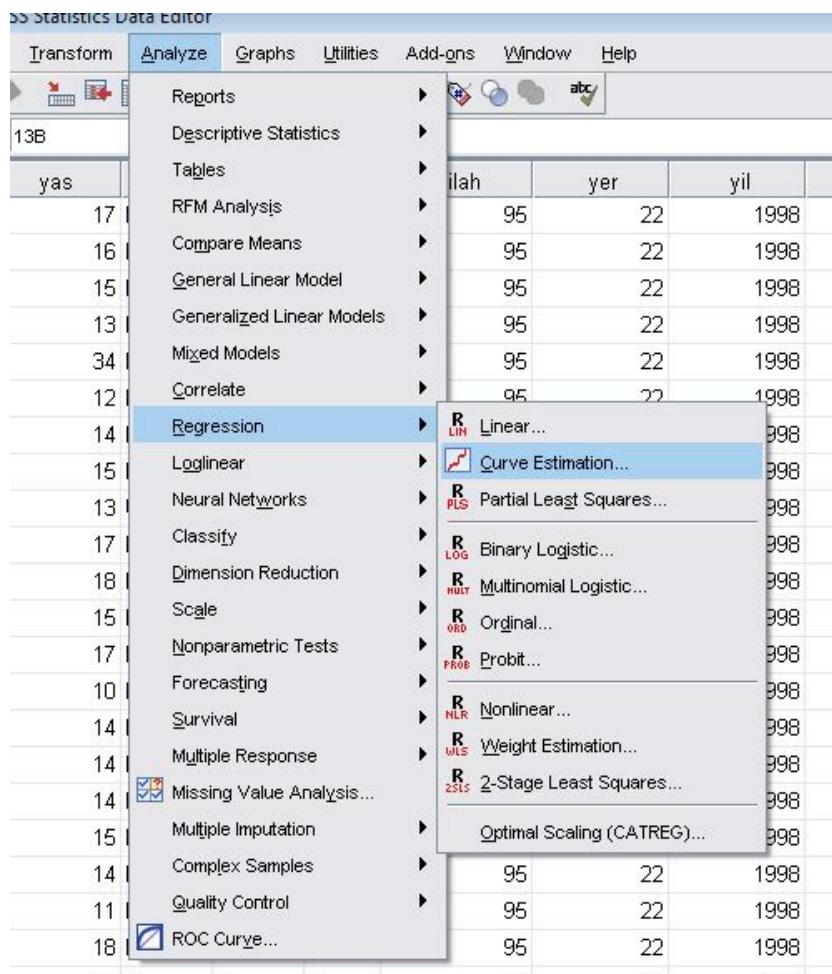
Scatterplot

Dependent Variable: puan_genel

Göründüğü gibi çıktı, birçok soruya cevap verebilecek nitelikte detaylı ve kapsamlıdır. Bu çıktıdan leğişkenlerin bağımlı olup olmadıkları, bağımlılılıklarının derecesi ve yönü, korelasyonu, grafikler, gibi, leğişkenler arasındaki bağıntı hakkında çok çeşitli bilgi edinilebilir.

Şimdi SPSS ile eğri uydurma (curve fitting/curve estimation) nasıl yapılır onu inceleyelim. Değişkenlerin kesikli (süreksiz) değerleri data dosyamızda mevcuttur. Bunları dikkate alarak sürekli bir eğri tahmin edilebilir. Bunun birçok yolu vardır. İnterpolasyon (interpolation) yoluyla çizilen bu fonksiyonlara spline fonksiyonları ya da interpolasyon fonksiyonları denir. Bu tip fonksiyonları SPSS de hesaplayıp grafiklerini çizebilmektedir. Bunu bir örnek üzerinde görelim. Aşağıdaki komutları sırasıyla verelim.

Yukarıdaki ekranda değişkenlerimizi seçiyoruz. Daha sonra eğri modelimizi seçiyoruz. Burada birinci dereceden lineer bir eğri istiyorsak linear, ikinci dereceden bir eğri uydurulmasını istiyorsak quadratic, üçüncü dereceden bir eğri için cubic gibi istediğimiz modelleri seçiyoruz. Bu komutlar onrasında aşağıdaki çıktıyı alırız.

Model Description

Model Name	MOD_10
Dependent Variable	1 puan_genel
Equation	1 Linear
	2 Quadratic
Independent Variable	Yaş
Constant	Included
Variable Whose Values Label Observations in Plots	Unspecified
Tolerance for Entering Terms in Equations	,0001

Case Processing Summary

	N
Total Cases	381
Excluded Cases ^a	0
Forecasted Cases	0
Newly Created Cases	0

a. Cases with a missing value in any variable are excluded from the analysis.

Variable Processing Summary

	Variables	
	Dependent	Independent
	puan_genel	Yaş
Number of Positive Values	381	381
Number of Zeros	0	0
Number of Negative Values	0	0
Number of Missing Values	User-Missing	0
	System-Missing	0

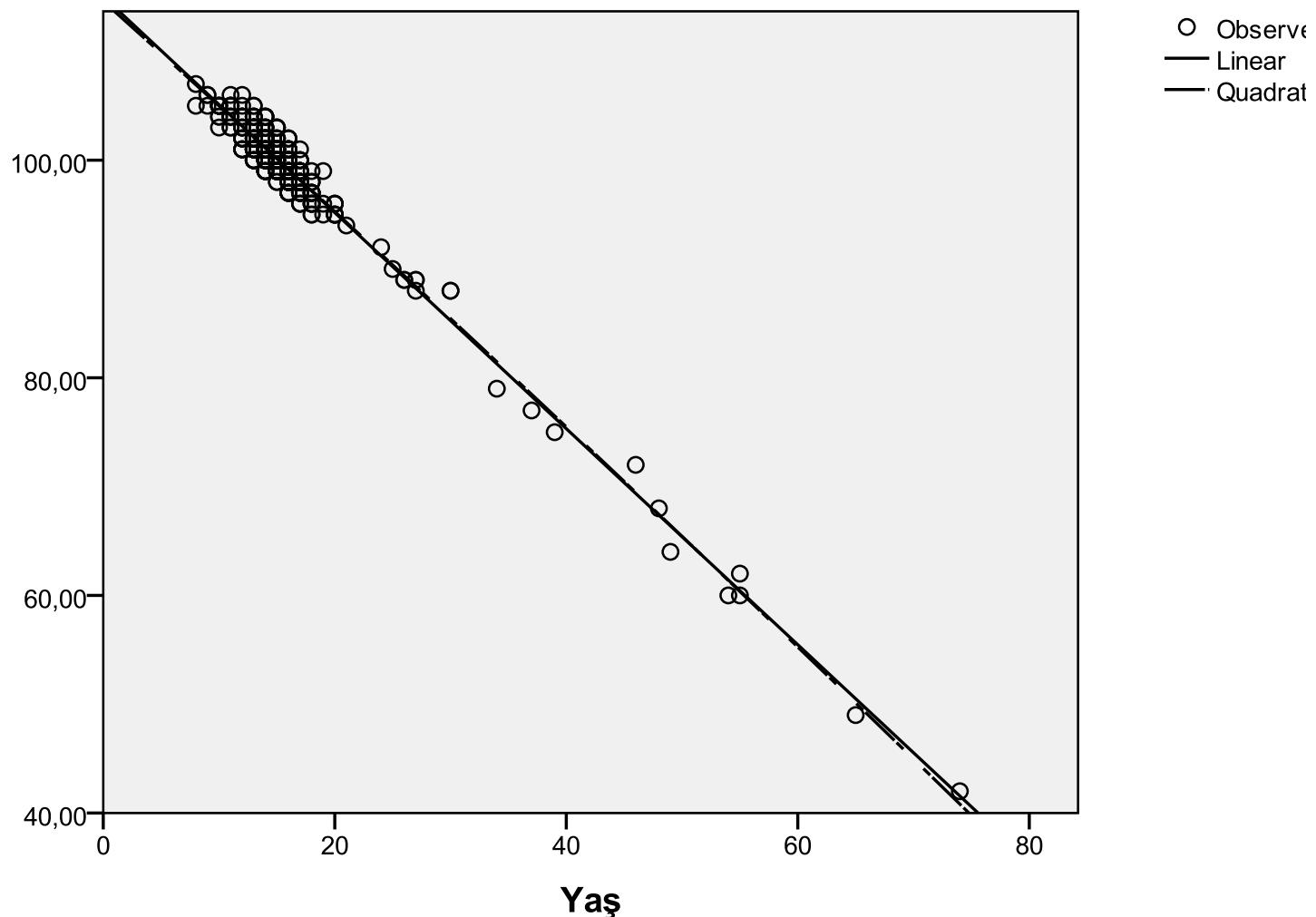
Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable:puan_genel

Equation	Model Summary					Parameter Estimates		
	R Square	F	df1	df2	Sig.	Constant	b1	b2
Linear	,966	10622,660	1	379	,000	115,041	-,993	
Quadratic	,966	5313,271	2	378	,000	114,610	-,955	,000

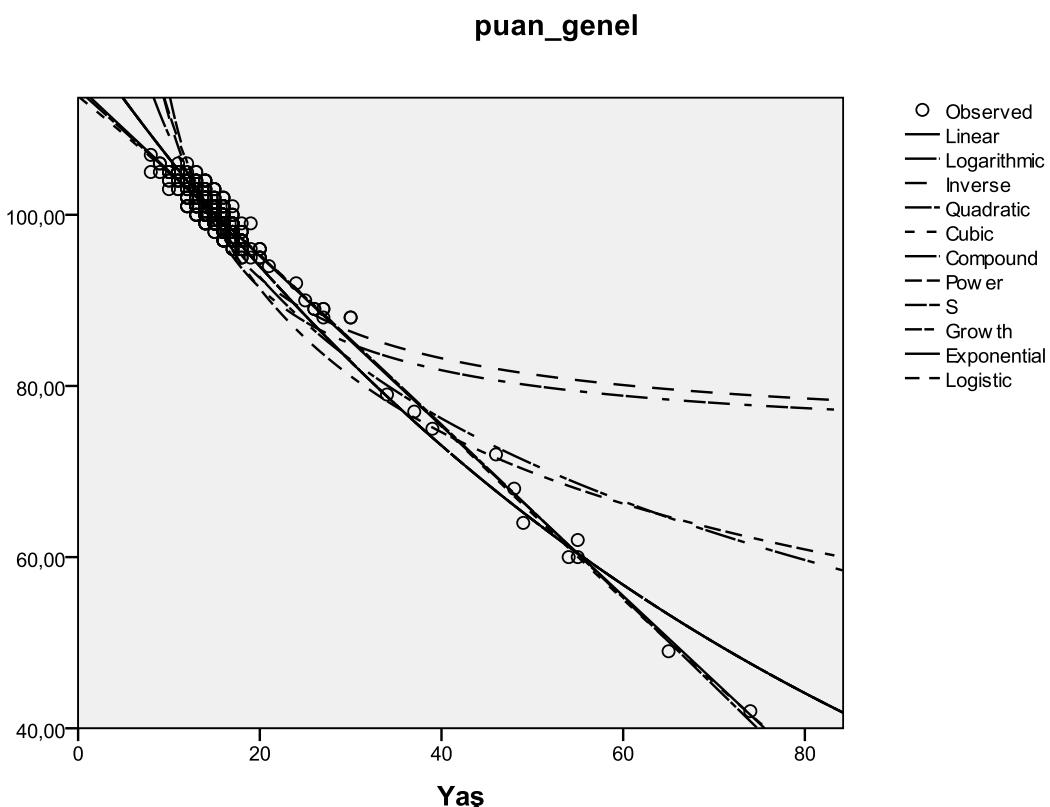
The independent variable is Yaş.

puan_genel

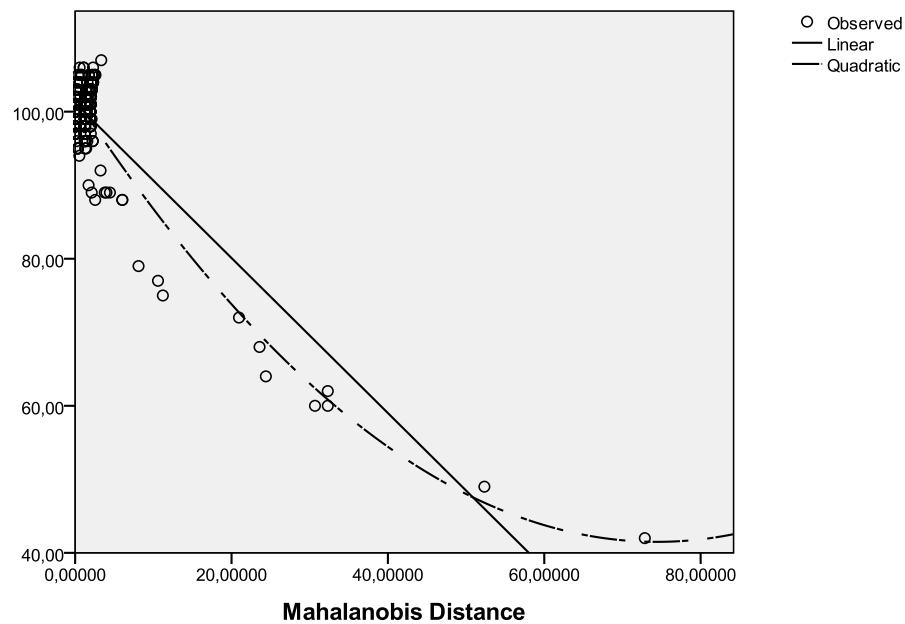

Çıktıdan da görüldüğü gibi, ilk önce değişkenler hakkında bir özet bilgi verilmiş, daha sonra leşkenlerin pozitif, negatif ve sıfır değerlerinin sayıları hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra bu bilgiler likkate alınarak lineer ve kuadratik model için hesaplamalar yapılmıştır. Significance değerleri verilmiştir. Daha sonra grafik çizilmiştir. Bu iki değişkeni daha önce de incelemiştik. Bildiğiniz gibi yaş ve puan leşkenleri birbirine aşırı derecede bağlı idi, korelasyon katsayıları 1 e yakın idi. Burada da bunu örmektedir. Grafikte içi boş noktalar data dosyamızdaki değerler, sürekli çizgi lineer eğri modeli, keskli çizgi de kuadratik eğri modelini vermektedir.

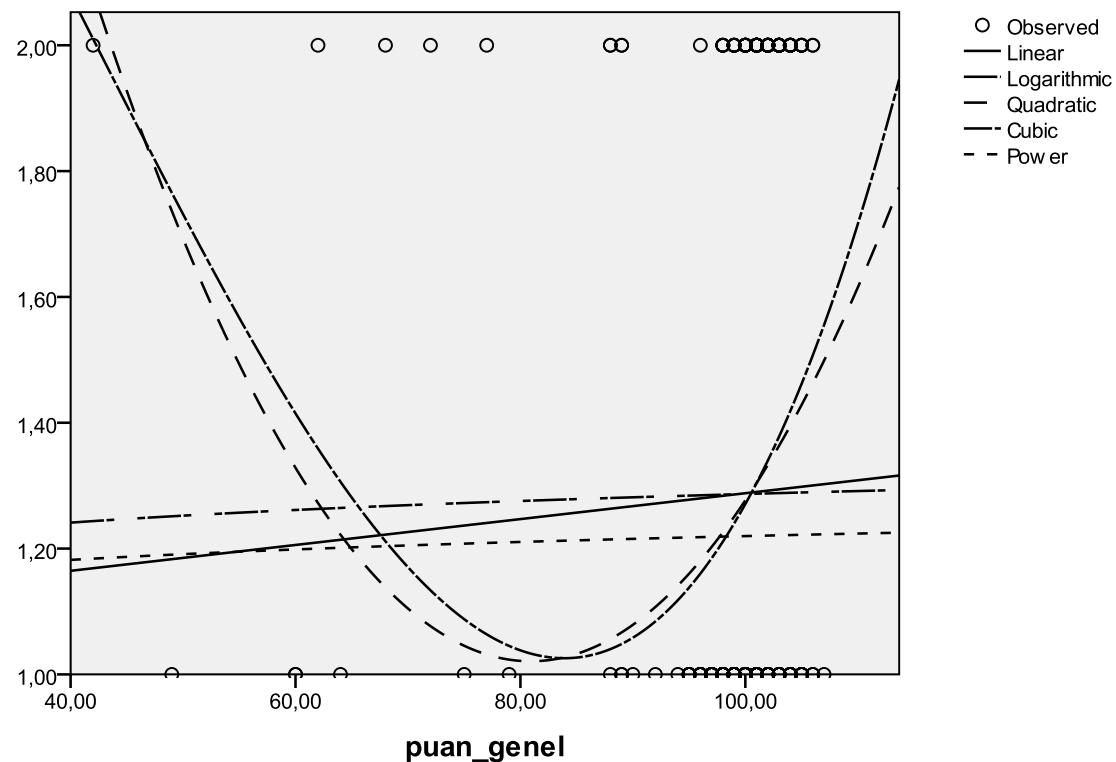
Bu yolla çeşitli değişkenlerin data dosyasındaki bilgileri kullanılarak eğriler uyduralım. Aşağıdaki örnekleri inceleyebiliriz.

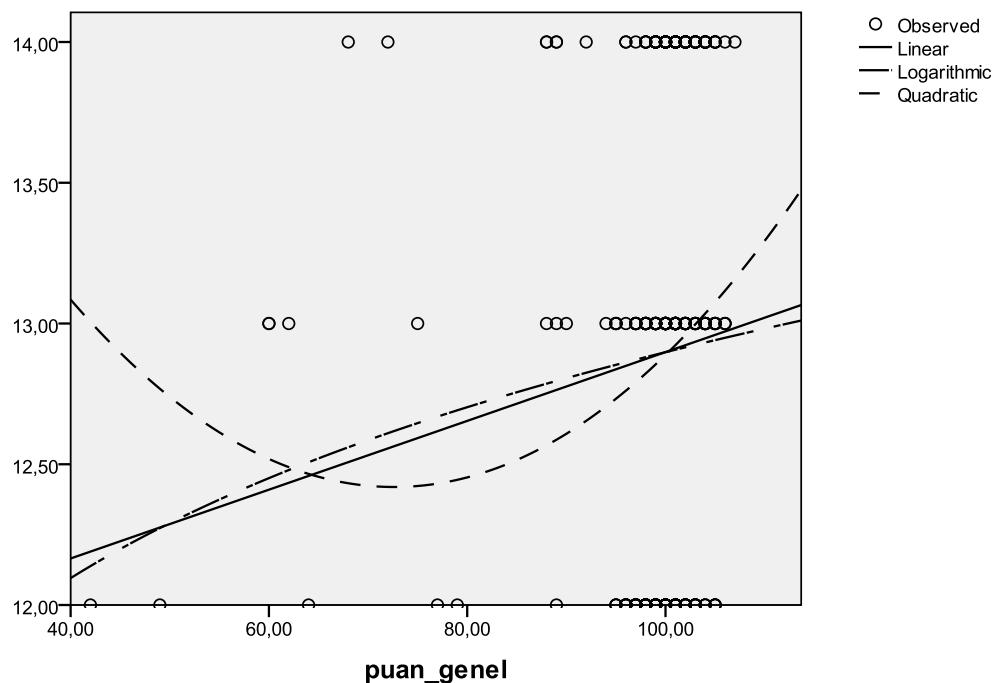
puan_genel

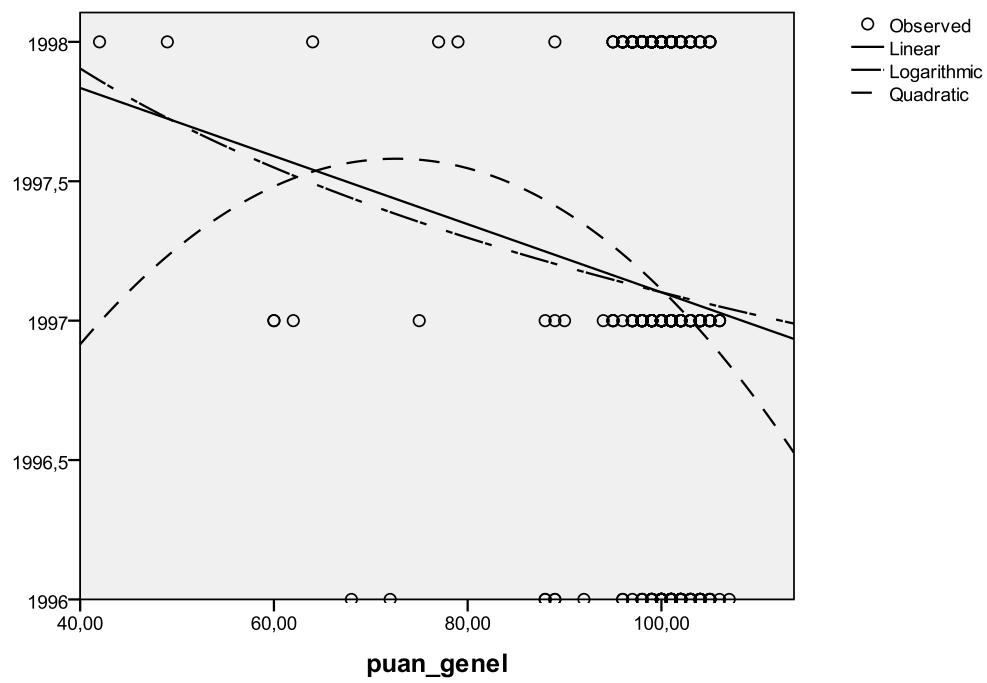
puan_cins

puan_yil

Yakalanma Yılı

Eğri uydurmada dikkat edilmesi gereken nokta, değişkenlerin dağılımına uygun bir eğri modeli seçmektedir.